

ਅਪੀਲ ਸਿਵਲ ' ~

ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਪੱਤੜ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.

ਹਰੀ ਚੰਦ, - ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲੈਟ,

ਬਨਾਮ

ਹੰਸ ਰਾਜ, - ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬਦਾਰ।

1974 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 192

7 ਅਪ੍ਰੈਲ 1975 ਈ.

ਇੰਡੀਅਨ ਈਜ਼ਮੈਂਟਸ ਐਕਟ (V of 1882)- ਧਾਰਾ 15, 28, 32, 33 < ਅਤੇ 35— ਸੁਖ ਦੀ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ — ਮੁਦਈ — ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਗੜਬੜੀ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਨੁਕਸਾਨ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੈ — ਸੁਖ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਲ ਤਿਆਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ—ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਮਾਲਕ—ਉਪਚਾਰ — ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਈਜ਼ਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1882 ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਜੋ ਉਭਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਮੁਦਾਲਾ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਰਾਮ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਗੜਬੜ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਨੰਦ ਨੂੰ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਇਰਾਦਾ ਰੁਕਾਵਟ ਜਾਂ ਗੜਬੜ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕਮੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੁੱਖ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੋ ਕੋਰਸ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਹ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਗੜਬੜੀ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਗੜਬੜ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਹ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੁਕਾਵਟ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੀ ਕਮੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਗੜਬੜ ਨੇ ਉਸ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਉਸਦੇ ਅਨੰਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਤਮਕ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਪਰਾ 12)

ਐਚ.ਐਸ. ਆਹਲਵਾਲੀਆ, ਵਧੀਕ ਜਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਸੰਗਰੂਰ, ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਮਿਤੀ 19 ^{ਤਾਰੀਖ} 6 ਜਨਵਰੀ, 1974, ਸ੍ਰੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੂਦ, ਸਬ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਸੰਗਰੂਰ, ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਮਿਤੀ 19. 31 ਅਕਤੂਬਰ, 1972, ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਉਛਾਲਣਾ।

ਐਸਪੀ ਗੋਇਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਪੀਆਰਡੈਟ ਲਈ।

^ ,

ਮਿਸਟਰ _ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਬਰਬੰਸ ਲਾਲ ।

ਨਿਰਣਾ

ਪੀ.ਐਸ.ਪੱਤਰ , ਜੇ.—(1) ਇਹ ਹਰੀ ਚੰਦ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ 19 ਜਨਵਰੀ, 1974 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਸ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਤੇ 31 ਅਕਤੂਬਰ 1972 ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਸੰਗਰੂਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(2) ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਰੀ ਚੰਦ ਸੰਗਰੂਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਮਕਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਘਰ ਦੀ ਪੱਛਮੀ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਪਲਾਨ ਵਿੱਚ ਪੁਆਇੰਟ 'ਏ', 'ਬੀ', 'ਸੀ' 'ਤੇ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਤਿੰਨ ਵੈਟੀਲੇਟਰ ਹਨ। ਮੁਦਈ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਲਗਭਗ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੈਟੀਲੇਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਰਾਮ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਹੱਸ ਰਾਜ ਦਾ ਘਰ ਉਸਦੇ ਘਰ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਪਾਸੇ ਸਥਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਮੁਦਈ ਹਰੀ ਚੰਦ ਦੇ ਆਰਾਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੈਟੀਲੇਟਰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੁਦਈ ਹੱਸ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵੈਟੀਲੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੇ ਲੰਘਣ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਵੈਟੀਲੇਟਰ ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 1954 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਪੱਛਮੀ ਕੰਧ ਦਾ ਨਿਵੇਕਲਾ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਵੈਟੀਲੇਟਰ ਸਥਿਤ ਹਨ। ਪਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ: -

(1) ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੇ ਵੈਟੀਲੇਟਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਰਾਮ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ?

• (1-A) ਕੀ ਮੁਦਈ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਕੰਧ ਦਾ ਨਿਵੇਕਲਾ ਮਾਲਕ ਹੈ?

> (2) ਰਾਹਤ।

(3) ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਹੱਸ ਰਾਜ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ, ਦਾਇਰ: ਇਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ, ਜੱਜ, ਸੰਗਰੂਰ, ਜੋ ਕਿ. ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

Hari Chand v. Hans Raj, (Pattar, J.)

ਸੰਗਰੂਰ, 19 ਜਨਵਰੀ 1974 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਵੈਟੀਲੇਟਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਵੀ ਮੁਦਈ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਦੋ ਕਮਰਿਆਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਖਿੜਕੀਆਂ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਵੈਟੀਲੇਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਾਫ਼ੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਹਰੀ ਚੰਦ ਮੁਦਈ ਨੇ ਇਸ ਬਕਾਇਦਾ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

(4) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਪੀ. ਗੋਇਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਕੰਧ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵੈਟੀਲੇਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਵਾ ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਦਾ ਬੰਧਨ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲੇ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਪੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਹੁਕਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਖਿੜਕੀਆਂ ਅਤੇ ਵੈਟੀ ਲੇਟਰਾਂ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਘਰ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਾਸਾ, ਗਲਤ ਅਤੇ ਗਲਤ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਹੇਠਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(5) ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਸਾਢੇ ਝਗੜੇ ਨੇ ਵੈਟੀਲੇਟਰਾਂ ਤੋਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਹਰੀ ਚੰਦ ਮੁਦਈ ਦਾ ਘਰ ਪਿਛਲੇ 60 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਘਰ ਦੀ ਪੱਛਮੀ ਕੰਧ ਕੱਚਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਲ 1948 ਵਿੱਚ ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਡਿੱਗ ਗਈ ਸੀ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੰਧ ਹਰੀ ਚੰਦ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਸੀ। ਇਸ ਕੰਧ ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਰੀ ਚੰਦ ਮੁਦਈ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਧ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੰਧ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਅੱਧੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਹਰੀ ਚੰਦ ਮੁਦਈ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਵੀਂ ਪੱਕੀ ਕੰਧ ਉਸਾਰ ਲਈ। ਇਸ ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਪੱਛਮੀ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵੈਟੀਲੇਟਰ ਸਨ। ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰੀ ਇਸ ਪੱਕੀ ਦੀਵਾਰ ਨੂੰ ਹਰੀ ਚੰਦ ਨੇ 1948 ਵਿੱਚ ਬਣਵਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਵੈਟੀਲੇਟਰ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਹੰਸ ਰਾਜ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਹਰੀ ਚੰਦ ਮੁਦਈ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.6 ਅਤੇ ਮੋਤੀ ਰਾਮ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 4 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੋਹਨ ਲਾਲ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.5, ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਰਲ ਅਟਾਰਨੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਘਰ/ਜਾਇਦਾਦ ਹਰੀ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਪਾਸੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਚੰਦ ਮੁਦਈ। ਮੋਹਨ ਲਾਲ, ਬਤੌਰ ਅਟਾਰਨੀ

ਕਾਰਨ ਡਿੱਗ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਕੰਧ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਹਰੀ ਚੰਦ ਅਤੇ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕੰਧ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ 4 ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵੈਟੀਲੇਟਰ ਸਨ ਅਤੇ ਹਰੀ ਚੰਦ ਅਤੇ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਉਸੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਨਵੀਂ ਪੱਕੀ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਵੈਟੀਲੇਟਰ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਹ) ਲਿਖਤ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਖੰਡਨ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਤਾਰੀਖ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਵੈਟੀਲੇਟਰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਹੇਠਲੀ

ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਵੈਟੀਲੇਟਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 20 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਹੱਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਰਾਮ ਦਾ ਹੱਕ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, *ਦੇਵਤਾ ਪੱਟਾਭਿਰਮਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਐਸ. ਹਨੀਮਈਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ* (1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ: -

“ਸੈਕਸ਼ਨ 100 (ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ। ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਖੋਜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਗਲਤੀ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਵੱਡੀ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਜੱਜ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਨਾਮ *ਰਾਮਚੰਦਰ ਅਈਅਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਮਲਿੰਗਮ ਚੋਟਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ*, (2) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ ਗਲਤ ਜਾਪਦੇ ਹਨ।

- (1) ਏਆਈਆਰ 1959 ਐਸਸੀ 57.
- (2) ਏਆਈਆਰ 1963 ਐਸਸੀ 302.

ਹਾਈ ਕੋਰਟ. ਇਸ ਲਈ, ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 20 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਵੈਟੀਲੇਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰੌਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਭੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪ੍ਰਤੀਰੋਧੀ ਲਈ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(6) ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਵਾਜ਼ੇ, ਖਿੜਕੀਆਂ ਅਤੇ ਵੈਟੀਲੇਟਰਾਂ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਸੀ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਘਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਖੁੱਲ੍ਹਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇੱਕ ਡੀ. ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸਦੀਵੀ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 9 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵੈਟੀਲੇਟਰਾਂ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਨਾਲ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦੋ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੌਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਘੱਟ ਜਾਵੇਗੀ। ਤਿੰਨ ਵੈਟੀਲੇਟਰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦਾ ਆਨੰਦ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਵੈਟੀਲੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ/ਉੱਚਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ 18 ਜਨਵਰੀ, 1974 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ, ਉਸਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵੈਟੀਲੇਟਰ ਸਨ। 15'x15" ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਗਭਗ 12'x 3" ਦੇ ਤਿੰਨ ਛੋਟੇ ਵਾਲੇ ਇੱਟ ਜਲੀ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਨਿਰੀਖਣ ਸਮੇਂ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਕਮਰਿਆਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਖਿੜਕੀਆਂ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਵੈਟੀਲੇਟਰ ਬੰਦ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਕਮਰਿਆਂ ਦੀ ਲਾਈਟ

Hari Chand v. Hans Raj, (Pattar, J.)

ਨਾਮਾਤਰ ਹੀ ਘੱਟ ਸੀ। ਇਸ ਨਿਰੀਖਣ ਨੋਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵਿਵਾਦਿਤ ਵੈਂਟੀਲੇਟਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਰੌਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਿਰੀਖਣ ਨੋਟ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਨੋਟ ਸਿਰਫ਼ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(7) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸੁਖਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ

ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਇਰਾਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਵੈਟੀਲੇਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਵੇਗੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਥਾਈ/ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਹੁਕਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਲਈ ਡਿਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਆਰਾਮ ਦੀ ਵਿਘਨ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਅਨੰਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਸਾਤਮਕ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਗਲਤ ਅਤੇ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇੰਡੀਅਨ ਈਜ਼ਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1882 (1882 ਦਾ ਐਕਟ V) (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

(8) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਜਾਂ ਹਵਾ ਦਾ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਇੱਕ ਆਰਾਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ, ਅਤੇ ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਜਾਂ ਹਵਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਹਾਇਤਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੁਖ-ਸਹੂਲਤ, ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਵੇਗੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਨੰਦ ਦੇ ਢੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ: -

(a) .....

(b) .....

(c) **ਰੋਸ਼ਨੀ ਜਾਂ ਹਵਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰ।** — ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਖਿੜਕੀ, ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਖੁੱਲਣ ਤੱਕ ਰੋਸ਼ਨੀ ਜਾਂ ਹਵਾ ਦੇ ਲੰਘਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਹੱਦ ਉਹ ਰੋਸ਼ਨੀ ਜਾਂ ਹਵਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਹੈ ਜੋ "ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਖੁੱਲਣ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਨੁਸ਼ਖੇ ਵਾਲੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਿਸ ਲਈ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੁੱਖ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 (ਬੀ) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1877, ਸੈਕਸ਼ਨ 52 ਤੋਂ 57 (ਦੋਵੇਂ ਸੰਮਿਲਿਤ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਸਹੂਲਤ (ਏ) (.....ਬੀ) ਦੀ ਗੜਬੜ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਗੜਬੜ ਸਿਰਫ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਜਦੋਂ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਰਾਮ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(9) sIn'Fsupport hof ਉਸ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਫਾਰਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, **ਸੰਤਨਗਰੀ ਰਾਮਾਵਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।**

Hari Chand v. Hans Raj, (Pattar, J.)

ਨਰਸਿਮਹਾਪੁਰਮ ਨਰਾਇਣ ਚੇਟੀ (3), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

“ਜੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਦੋ ਵੈਟੀਲੇਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਵੈਟੀਲੇਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸੇ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਵੈਟੀਲੇਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ”

. ਮਾਇਨਸ ਬਨਾਮ ਈ.ਐੱਫ . ਡੇਵੀ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1933 ਰੰਗੂਨ 18, ਅਤੇ ਤਮੀਕ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਐਂਡ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਨਵਦੀਪਚੰਦਰ ਨੰਦੀ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1932 ਕਲਕੱਤਾ 542, ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਮਝੌਤਾ। ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵੈਟੀਲੇਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਵੈਟੀਲੇਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਾਮ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਆਰਾਮ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੈਟੀਲੇਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਇਸ ਲਈ, ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(10) ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ ਨੇ ਦਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਚਰਚੇ ਦੇਵੀ (4)। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਦੋ ਖਿੜਕੀਆਂ, ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਤੀਜੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੋਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਝਗੜਾ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਹੀ, ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਖਿੜਕੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਦੂਜੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸੀ. ਦੂਸਰੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਖਿੜਕੀ ਰਾਹੀਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਣ 'ਚ ਸਮੱਗਰੀ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਤੀਜੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਖਿੜਕੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਖਿੜਕੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚਾਰ-ਦੀਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਕਮਰਾ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(3) ਏਆਈਆਰ 1968, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 151.

(4) ਏਆਈਆਰ 1966, ਪੀ.ਬੀ. 502.

ਜਾਂ ਦੋ ਖਿੜਕੀਆਂ ਦੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਇਮਾਰਤ ਬਣਾਉਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਖਿੜਕੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਪਵੇ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਖਿੜਕੀ ਤੋਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਖਿੜਕੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਰੋਕਿਆ। ਢੰਗ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਇਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ

ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵਧੀਕ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਕਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਮੁਦਈ ਨੇ ਦੂਜੀ ਮੀਜ਼ਲ 'ਤੇ ਖਿੜਕੀ ਸਾਹਮਣੇ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀ ਅਤੇ ਛੱਤ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਕਿਉਂਕਿ ਈਜ਼ਮੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਈਜ਼ਮੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਅਤੇ 35 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਲਈ, ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਆਰਾਮ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਹੀ ਸਹਾਇਕ ਉਪਕਰਣ ਵਿੱਚ ਗੜਬੜ ਹੋਈ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਗੜਬੜੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 33 ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ II ਤੋਂ ਇਹ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਘਰ ਦੇ ਖੁੱਲਣ ਦੁਆਰਾ ਮੁਫਤ ਮਾਰਗ 'ਓਫ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ-

- (1) ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਟਾ ਕੇ ਸੌਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਕੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਜਾਂ
- (2) ਇਹ ਮੁਦਈ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਆਰਾਮ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ
- (3) ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਦੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 33 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ III ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਘਰ ਦੇ ਖੁੱਲਣ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾ ਦੇ ਮੁਫਤ ਲੰਘਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੁਦਈ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਆਰਾਮ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਉਸਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਨਾ ਹੋਵੇ। ”

Hari Chand v. Hans Raj, (Pattar, J.)

ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਰਾਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੇ ਆਰਾਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਰੁਕਾਵਟ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕਮੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 (ਬੀ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1877, ਸੈਕਸ਼ਨ 52 ਤੋਂ 57 (ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਗੜਬੜ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਰਾਮ ਦਾ - (ਏ) ਜੇਕਰ ਆਰਾਮ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਾਮ ਦੀ ਗੜਬੜ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਮਾਲਕ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਆਰਾਮ ਦੀ ਵਿਘਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਹੀ ਸਹਾਇਕ ਦੇ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਗੜਬੜ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੋਵੇ। ਮੁਦਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ I, II ਅਤੇ III ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

“ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ I .—ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੌਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ II - ਜਿੱਥੇ ਆਰਾਮ ਘਰ ਦੇ ਖੁੱਲਣ ਵਿੱਚ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੇ ਮੁਫਤ ਲੰਘਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਆਰਾਮ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਮੁਦਈ ਦਾ, ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਆਦੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ III - ਜਿੱਥੇ ਸੁਖਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਘਰ ਦੇ ਖੁੱਲਣ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਦੇ ਮੁਫਤ ਲੰਘਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਨੁਕਸਾਨ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੁਦਈ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਆਰਾਮ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਸਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ।”

ਦਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ ਸੁਪਰਾ ਵਿੱਚ, ਆਰਾਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਖਿੜਕੀ ਰਾਹੀਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦਾ ਲੰਘਣਾ ਸੀ।

.ਘਰ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਉਸ ਖਿੜਕੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚਾਰ-ਦੀਵਾਰੀ ਅਤੇ ਛੱਤ ਬਣਾ ਕੇ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕੇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਦੇ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਰੁਕਾਵਟ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕਾਫੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਕਥਿਤ ਰੁਕਾਵਟ ਕਾਰਨ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ, ਤਤਕਾਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸੁਵਿਧਾ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸੁਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੁਕਸਾਨ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

(11) ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਿਰ ਮੁਹੰਮਦ ਜੀਮਾਨ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਮਲਿਕ ਉਮਰ ਹਯਾਤ ਖਾਨ (5), ਸੂਰੀ ਰੈਲਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵ ਰਾਮ (6), ਰਤਨ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਲਾਲ ਚੰਦ (7) ਅਤੇ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਜਗਤ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (8)। ਇਹ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਰਾਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੌਖ ਵਿੱਚ ਆਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਥਿਤ ਰੁਕਾਵਟ ਕਾਰਨ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹਵਾ. ਇਹ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: ਕਿ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਾਤਰਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(12) ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਈਜ਼ਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1882 ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਉੱਭਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-

(1) ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮੁੜ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਹੁਕਮਦਾਰ ਹੈ

(5) ਏਆਈਆਰ 1936, ਲਾਹੌਰ 792।

(6) ਏਆਈਆਰ 1935, ਲਾਹੌਰ 751।

(7) ਏਆਈਆਰ 1934, ਲਾਹੌਰ 240।

(8) ਏਆਈਆਰ 1928, ਲਾਹੌਰ 980।

ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਕੰਮ ਧਮਕਾਇਆ ਗਿਆ ਜਾਂ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਰਾਮ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਗੜਬੜ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਨੰਦ ਨੂੰ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਹੈ। ਦਾਅਵਾ ed. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਇਰਾਦਾ ਰੁਕਾਵਟ/ਵਿਘਨ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੇ ਇਨੋ ਘਟਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ।

- (2) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਆਰਾਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੋ ਕੋਰਸ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਰਾਮ ਦੀ ਗੜਬੜੀ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਗੜਬੜ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਕਾਫੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਆਰਾਮ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰੁਕਾਵਟ ਕਾਰਨ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹਵਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, 'ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਗੜਬੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਆਨੰਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(13) ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵੈਂਟੀਲੇਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਆਰਾਮ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਨਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਫਲਸਰੂਪ,' ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ 'ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ: ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਦਾਲੇ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। .ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, -ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ- ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਰ

ਐਕਸ ਐੱਸ. ਜੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ

Hari Chand v. Hans Raj (Pattar, J.)

ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਕੀਰ ਸਿੰਘ